

Skatteministeriet

30. maj 2024
J.nr. 2024 - 4064

Samrådsspørgsmål J og K

- Tale til besvarelse af spørgsmål J og K den 4. juni 2024.

Spørgsmål J

Vil ministeren redegøre for, hvordan det sikres, at Folketingets partier også fremadrettet efter en regeringsrokade eller et Folketingsvalg vil blive inddraget, såfremt en fremtidig skatteminister i højere grad ønsker at anvende hjemlen til at indsamle oplysninger om borgerne i kontroløjemed, og ønsker at udvide myndighedernes praksis? Der henvises til, at ministerens løfte om at orientere Folketingets partier må antages at være personligt, og dermed afhænge af den nuværende minister, jf. artiklerne »Aktindsigt afslører hemmelighedsfuld og dybt bekymrende overvågning i Skat« og »Skat holder øje

med, hvor tusinder af borgere er henne – og hvornår»,
www.politiken.dk den 9. april 2024, og »Minister dropper
hemmelighedskræmmeriet om, hvordan Skat indsamler og be-
handler vores data«, www.politiken.dk, den 11. april 2024?

Spørgsmål K

Vil ministeren redegøre for, hvorvidt en fuld udnyttelse af
hjemlen til indsamling af data i kontroløjemed vil være i over-
ensstemmelse med menneskerettighederne, ePrivacydirekti-
vet, GDPR og Charteret for Grundlæggende Rettigheder, jf.
artiklerne »Aktindsigt afslører hemmelighedsfuld og dybt be-
kymrende overvågning i Skat« og »Skat holder øje med, hvor
tusinder af borgere er henne – og hvornår«, www.politiken.dk
den 9. april 2024, og »Minister dropper hemmelighedskræm-
meriet om, hvordan Skat indsamler og behandler vores data«,
www.politiken.dk, den 11. april 2024?

Indledning

Indledningsvis vil jeg takke for indkaldelsen til samrådet.

Samrådet er indkaldt i forlængelse af historier i medierne om Skatteforvaltningens brug af kunstig intelligens. Historier, der blandt andet har handlet om retssikkerheden for den enkelte borger og retten til privatliv.

Derfor vil jeg indledningsvis gøre min holdning helt klar: For mig er retssikkerheden for os som borgere vigtigst. Det betyder, at retssikkerheden også står over brugen af kunstig intelligens. Derfor er jeg glad for, at vi med dette samråd kan få en politisk drøftelse af rammerne for anvendelsen af kunstig intelligens i skattekontrollen.

Kunstig intelligens er en teknologi, som rummer store muligheder bl.a. i forhold til at bekæmpe økonomisk kriminalitet.

Fx kan analyser af store datamængder bidrage til en stærkere kontrol af hvidvask og momssvindler. TV2-dokumentaren

”Den Sorte Svane” viser netop, at myndighederne bliver nødt

til at være på forkant for at dæmme op for økonomisk kriminalitet.

Men når skattemyndighederne tager de her værktøjer i brug for at forbedre skattekontrollen, er det vigtigt for mig, at der er politisk bestemte rammer, at der er klar parlamentarisk kontrol med brugen af ny teknologi, og at retssikkerheden kommer i første række.

Jeg har derfor også en klar forventning om, at skattemyndighederne overholder de databeskyttelsesretlige regler og forvaltningsretten, når de anvender kunstig intelligens til bl.a. at målrette skattekontrollen.

Jeg har også iværksat en række tiltag, der skal sikre yderligere åbenhed. Fx har jeg offentliggjort Skatteforvaltningens overblik over kunstig intelligens-modeller i Skatteforvaltningen.

Jeg har oversendt Skatteforvaltningens udvidede overblik over kunstig intelligens-modeller i Skatteforvaltningen

fortroligt til Skatteudvalget. Jeg har bestilt en årlig redegørelse til Folketinget om Skatteforvaltningens anvendelse af kunstig intelligens-modeller, og jeg har bedt om, at der bliver set på, hvordan tilsynet for anvendelse af kunstig intelligens-modeller på skatteområdet kan styrkes. Og så har jeg bedt Skatteforvaltningen se nærmere på rammerne for at indsamle og anvende data.

Det har i nogle medier været tegnet et skævt billede af, hvordan Skattemyndighederne anvender kunstig intelligens. Derfor tror jeg også, det er vigtigt, at jeg gentager nogle af de pointer, som jeg har orienteret Folketinget om – både da jeg inviterede Folketingets partier til en drøftelse af Skatteforvaltningens brug af kunstig intelligens den 24. april 2024 og i forskellige skriftlige svar.

Skatteforvaltningen høster **ikke** data fra Google, Facebook eller andre sociale medier som led i udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens-modeller. Skatteforvaltningen køber

ikke data fra eksterne kilder for at anvende dem i udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens-modeller. Og Skatteforvaltningen anvender *ikke* teledata til at overvåge, hvor i landet borgere konkret befinder sig.

Samtidig vil jeg gerne kort skitsere rammerne for Skatteforvaltningens muligheder for at indsamle og behandle data til brug for udvikling af kunstig intelligens-modeller.

Skatteforvaltningens indsamling og anvendelse af data med henblik på systemudvikling hviler på en lovgivning fra 2021. Lovgivningen giver hjemmel til, at Skatteforvaltningen dels kan samkøre de oplysninger, *Skatteforvaltningen er i besiddelse af*, dels indsamle oplysninger fra andre offentlige myndigheder og fra offentligt tilgængelige kilder. Skatteforvaltningen kan dog kun indsamle oplysninger om *økonomiske og erhvervs-mæssige forhold*, og kun når formålet er *udvikling af it-systemer, der er nødvendige* for Skatteforvaltningens arbejde.

Og her skal nødvendigheden tages helt bogstaveligt. Samkøring af oplysninger, herunder personoplysninger, kræver et sagligt formål. Samtidig må Skatteforvaltningens behandling af oplysninger ikke være mere omfattende, end hvad der er nødvendigt i forhold til at kunne løse Skatteforvaltningens opgaver.

Uanset, om der indsamles og behandles oplysninger til brug for udvikling af it-systemer efter skattekontrollovens § 67 a, eller om der indsamles og behandles oplysninger i forbindelse med den efterfølgende anvendelse af de udviklede it-systemer efter skattekontrollovens § 68, så skal der være tale om oplysninger, der er nødvendige og oplysninger, der vedrører økonomiske og/eller erhvervsmæssige forhold.

Og så er det selvfølgelig også værd at gentage, at Skatteforvaltningen naturligvis skal overholde forvaltningsloven, databeskyttelsesloven, databeskyttelsesforordningen og de

grundlæggende principper om retssikkerhed, når de indsamler og anvender de her oplysninger.

Det har været fremme i medierne, at navnlig brugen af lokationsdata udgør en betydelig risiko for at krænke retten til privatliv.

Jeg vil godt gentage, at Skatteforvaltningen har oplyst, at der *ikke* anvendes teledata til at overvåge, hvor i landet borgere konkret befinder sig.

De lokationsdata, der anvendes, er fx en virksomheds registrerede adresse, som anvendes til at koble virksomheden til det Skattecenter, virksomheden hører under.

Som jeg nævnte indledningsvist, høster Skatteforvaltningen ikke data fra Google, Facebook eller andre sociale medier som led i udvikling og anvendelse af kunstig intelligens-modeller. Skatteforvaltningen har dog mulighed for at indsamle

oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder til brug for konkret sagsbehandling, hvor oplysningerne kan indgå i sagsbehandlerens samlede vurdering. Offentligt tilgængelige oplysninger er kort sagt oplysninger, der er tilgængelige for alle.

Det vil sige oplysninger, som er offentliggjort – enten af andre offentlige myndigheder eller af virksomheder og borgere.

At Skatteforvaltningen kan indsamle oplysninger fra offentligt tilgængelige kilder betyder, at der vil kunne indsamles oplysninger fra fx Facebook's markedsplads eller fra Den Blå Avis.

De oplysninger, der kan indsamles, skal dels være nødvendige for Skatteforvaltningen arbejde, dels vedrøre *økonomiske og/eller erhvervs*mæssige forhold.

Det kan fx være som led i en konkret kontrol af, hvorvidt en person har solgt varer i et omfang, så det måske kan betegnes som erhvervsvirksomhed, og personen derfor er momspligtig.

Men der er altså ikke tale om, at Skatteforvaltningen kan indsamle enhver offentligt tilgængelig oplysning.

Besvarelse af spørgsmål J

Udvalget har spurgt til, hvordan jeg vil sikre, at Folketingets partier også vil blive inddraget, hvis en fremtidig skatteminister ønsker at udvide myndighedernes praksis. Her vil jeg sige, at jeg for mit vedkommende har bedt Skatteforvaltningen om en fast årlig redegørelse, så Folketingets partier løbende kan drøfte brugen af kunstig intelligens i Skatteforvaltningen.

Jeg har i den forbindelse også bedt Skatteministeriet se nærmere på rammerne for Skatteforvaltningens muligheder for at indsamle og anvende data, herunder offentligt tilgængeligt data, i forbindelse med udvikling og anvendelse af kunstig intelligens-modeller.

Endvidere har jeg bedt om et oplæg til, hvordan vi kan styrke tilsynet med de nye teknologier på skatteområdet – udover at

Skatteforvaltningen allerede stiller alle relevante oplysninger til rådighed for Datatilsynet, som fører tilsyn med behandling af personoplysninger.

I den tid, jeg sidder som skatteminister, vil jeg sørge for, at både Skatteudvalget og Udvalget for Digitalisering og It modtager den årlige redegørelse.

Samtidig er der tale om et område, som helt naturligt har stort politisk og offentligt bevågenhed. Derfor går jeg også stærkt ud fra, at mine efterfølgere på posten som skatteminister også vil have et ønske om en involvering af Folketingets partier, hvis der måtte komme ønsker om ændringer på området.

Derudover har Folketinget altid mulighed for at føre parlamentarisk kontrol med et område. Fx ved at stille skriftlige spørgsmål og kalde ministeren i samråd. Jeg kan kun opfordre til, at Folketinget anvender disse parlamentariske redskaber, såfremt der ikke sker den forventede involvering af

Folketingets partier, så vi sikrer, at der også fremover er en fornuftig drøftelse af anvendelsen af kunstig intelligens.

Besvarelse af spørgsmål K

Spørgsmål K handler om, hvorvidt en fuld udnyttelse af Skatteforvaltningens hjemmel vil være i overensstemmelse med menneskerettighederne, ePrivacydirektivet [også kaldt cookies-direktivet], GDPR og Chartret for Grundlæggende Rettigheder.

Her vil jeg først og fremmest sige, at jeg har en klar forventning om, at Skatteforvaltningen vil sikre, at yderligere anvendelse af hjemlen sker i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder og pligter.

Jeg er oplyst om, at det er helt fast praksis, at Skatteministeriet foretager en nøje vurdering af lovforslagets databeskyttelsesretlige aspekter, ligesom ministeriet foretager en grundig vurdering af, om lovforslag er i overensstemmelse med de

grundlæggende friheder og menneskerettigheder. Dertil kommer, at Skatteministeriets lovforslag som ethvert andet lovforslag er til lovteknisk gennemgang i Justitsministeriet. Dette sker navnlig med henblik på at sikre, at lovforslagene lever op til regler og principper af mere almindelig og tværgående karakter.

Derudover har jeg noteret mig, at Datatilsynet i deres vejledning om offentlige myndigheders brug af kunstig intelligens har fremhævet skattekontrollovens § 67 a – der handler om Skatteforvaltningens muligheder for at indsamle og behandle oplysninger med henblik på udvikling af it-systemer, der er nødvendige for Skatteforvaltningens myndighedsudøvelse – som et eksempel på et klart retsgrundlag. Det ændrer dog ikke ved, at det for mig er vigtigt, at der er tæt parlamentarisk kontrol, når anvendelsen af hjemlen udvides.

Afslutning

Afslutningsvis vil jeg gentage, at det for mig er vigtigt, at der er en åben drøftelse af Skatteforvaltningens brug af data og kunstig intelligens. Som samfundet udvikler sig, kommer vi ikke uden om, at skattekontrollen i stigende grad understøttes af effektive digitale værktøjer. Men det er vigtigt, at effektiviteten ikke kommer på bekostning af borgernes retssikkerhed.

Tak for ordet.